

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

En tygpåse med sädeskorn som blivit uppvärmd i mikrovågsugn placerades i en säng. Efter en stund upptäcktes rökutveckling. När de brända sängkläderna kastades ut antändes de och brann med lågor.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Händelsen relaterades direkt av NN. Undersökning på plats tre dagar efter branden klockan 11.00-12.00 av brandutredare Ulf Erlandsson, Räddningsverket.

HÄNDELSEN

NN är 90 år gammal. Hon bor ensam i en lägenhet på bottenvåningen i ett större kulturhus av trä. Som så många i den åldern är hon ibland lite frusen om fötterna. Hon brukar då värma en tygpåse fylld med sädeskorn ett par minuter i mikrougnen och lägga den under täcket vid fotändan av sängen. Så gjorde hon också den xx-xx-xx. Strax innan tolv värmdes hon påsen i mikron i 2-3 minuter på full effekt och stoppade ner den under täcket längst nere vid fötterna. Men innan hon gick och lade sig ville hon se på tv en kort stund. Hon blev sittande framför TV:n en kvart eller så...

När hon sedan kom in i sitt sovrum igen luktade det svagt av rök. Medan hon letade efter orsaken tilltog röken. När hon rev upp sängkläderna såg hon att det fanns brunbrända partier på både täcket, lakanen, bäddmadrassen och själva sängen. Däremot la hon i det skedet inte märke till brännskador på påsen med sädeskornen. När sängkläderna fick kontakt med luften tilltog rökutvecklingen allt mera. Hon öppnade ett sovrumsfönster och kastade ut dem. Genast de träffade marken började det brinna med lågor. NN blev orolig att branden skulle sprida sig till husfasaden och bestämde sig för att släcka. Hon hämtade en kastrull i köket och planerade ösa vatten från en vattentunna som stod vid husknuten. Men vattnet i tunnan var fruset och hon fick revidera sina planer och i stället bära vatten från kranen i köket. I sin iver tänkte hon inte på att hon saknade skor och sprang omkring i frosten i bara struplästen. Snacka om kalla fötter...

När lågorna hade slocknat tryckte hon på trygghetslarmet och tillkallade hemtjänsten. De var snabbt på plats. Eftersom det fortfarande var rökigt i sovrummet och hemtjänstpersonalen hade svårt att avgöra om branden i sängen var helt släckt kallade de på räddningstjänsten. Brandpersonalen ventilerade rummen och kontrollerade att branden inte kunde blossa upp igen. För säkerhets skull bar de ut den lätt brända sängen och ställde den utomhus.

UNDERSÖKNING

Skadorna på bädden och de brunna sängkläderna framgår av bilderna. NN la inte märke till att det brann i tygpåsen med sädeskornen när hon kastade ut den tillsammans med de rykande sängkläderna. Enligt uppgift ramlade det heller inte ut några sädeskorn inomhus. När påsen sedan låg på gården hade den emellertid gått sönder så att det ramlade sädeskorn från den. Vid undersökningstillfället hade sängkläderna och alla de brunna prylarna flyttats omkring flera gånger. Det hade dessutom snöat så att det inte gick att undersöka marken. Tyvärr kan jag därför inte med säkerhet fastställa om branden börjat inne ibland sädeskornen i tygpåsen.

Täcket är cirka 30 år gammalt och enligt NN tillverkat av Elaston. Det är ovaligt lätt, är quiltat och innehåller vita granulat av polystyren. Delar av täcket har brunnit och mycket av stoppningen har förintats eller runnit ut. På andra ställen verkar det mera som smältskador.

Lakanen och tyget på bäddmadrassen verkar vara av vanligt bomullstyg.

ERFARENHETER

Tidigare rapporter visar att liknande ”värmepåsar” med sädeskorn kan överhettas och börja glöda inuti om de uppvärms i mikrovågsugn under lång tid eller med alltför hög effekt. NN uppger dock att hon som vanligt bara ställde in ugnen på 2-3 minuters uppvärmning. Kan det möjligen bli någon sorts pyrolys så att den termiska tändpunkten bland sädeskornen sjunker och blir lägre och lägre för varje gång de värms upp?

ÅTGÄRDER

Fortsatta undersökningar i ärendet ska genomföras inom ramen för Räddningsverkets brandutredarprogram. Eventuellt artikel under ”Erfarenheter” i Sirenen. Kopia av denna rapport kommer också att skickas till redaktionen för tidningen ”Pensionären” så att de eventuellt kan varna sina läsare för liknande händelser.

Av påsen med sädeskornen återstod inte så mycket. Egentligen bestod den av två påsar, en inre grå påse och en yttre röd påse. Eftersom påsen och sängkläderna hann brinna en stund sedan de kastats ut, är det svårt att avgöra om branden börjat inne bland sädeskornen eller kom utifrån.

Här har jag lagt upp några rester av påsen med sädeskorn ovanpå ett lakan. Som framgår av bilden tycks branden ha kommit inifrån den grå påsen och spridit sig utåt till den yttre röda. Men exemplet är inte entydigt.